BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm007342

Dane szczegółowe

Właściciel:	**kacperkb**
Kraj:	**Niemcy**
Okres historyczny:	**brak danych**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**mosiądz**
Materiał rewersu:	**mosiądz**
Wykończenie:	**złocony**
Sygnowanie:	**EXTRA FEIN**
Wytwórca:	**! Napisy reklamowe**
Średnica:	**brak danych**
Typ uszka:	**drut**
Rant:	**●---**
Profil:	**|| - dwuwarstwowy, płasko-płaski**

Występujące elementy

- monogram [latin-C; latin-R]

Przeznaczenie

- szlachecki

Ostatnia aktualizacja: **2017-10-24 18:27**

Opis guzika btrm007342

Guzik liberyjny - niemieckiej produkcji
© *buttonarium.eu*

Awers przedstawia dwuliterowy monogram z liter CR, na obrzeżu guzika brak wypukłego rantu.

Rewers sygnowany: EXTRA FEIN.

Przeznaczenie i datowanie
Guziki liberyjne spotykano tylko przy niektórych typach liberii. Można przypuszczać, że szykowne guziki liberyjne zdobiły przede wszystkim barwne liberie paradne, i to jedynie reprezentacyjnej służby dworskiej, które czasami noszone były tylko na wyjątkowe okazje. W Europie barwne liberie paradne, zdobione szykownymi i cennymi guzikami, zaczęły być modne w II połowie XVIII wieku, a w XIX wieku były już stosunkowo popularne. Postęp techniczny spowodował obniżkę cen guzików, co wpłynęło na większą ich dostępności, a co za tym idzie i popularność. Liberie były w powszechnym użytku do wybuchu I wojny światowej, a gdzieniegdzie aż do wybuchu II wojny. Do czasów współczesnych liberie przetrwały w renomowanych hotelach, kasynach, klubach, restauracjach itp.

Podstawowe rodzaje guzików liberyjnych:

- guziki z herbem wraz z różnymi jego elementami: zawołaniem, klejnotem, koroną rangową, tarczą herbową, godłem, orderem, dewizą oraz trzymaczami;
- guziki z samym godłem heraldycznym;
- guziki z monogramem (prostym lub złożonym) z koroną lub bez korony rangowej;
- guziki z samą koroną rangową.

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z herbem na tarczy herbowej
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z monogramem i koroną rangową
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z monogramem, bez korony rangowej
Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska - guziki z samą koroną rangową
GUZIKI LIBERYJNE KATALOG, Elbląg 1988
Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.1, Elbląg 2008
Zajchowski Zb. - Guziki herbowe . cz.2, Elbląg 2013
www.buttonarium.eu - Guziki liberyjne, zbiór informacji

Wytwórca: ! Napisy reklamowe

Wiele guzików posiada na rewersie różnego rodzaju napisy reklamowe, są to napisy informujące głównie o wysokiej jakości samego guzika lub np. wykonanego złocenia. Napisy te występują samodzielnie lub jako dopełnienie sygnatur wytwórcy. W przypadku, gdy oprócz napisów reklamowych na rewersie guzika nie umieszczono żadnych innych sygnatur, mówiących o tym, kto jest wytwórcą danego guzika, to niemożliwym jest wskazanie konkretnego producenta. Można przypuszczać, że część guzików posiadających te same napisy reklamowe została wyprodukowana przez różnych wytwórców.

Wszystkie guziki posiadające tylko i wyłącznie napisy reklamowe zostały w Buttonarium zebrane w jednym miejscu i przyjęto dla nich jednego "wytwórcę" o nazwie "***! Napisy reklamowe***", poszczególne rodzaje napisów reklamowych zostały zebrane, jako różne sygnowania. W nielicznych przypadkach wystąpiły problemy z jednoznacznym przyporządkowaniem danego guzika do konkretnej sygnatury, głównie w sytuacji dużego nagromadzenia różnych wyrazów reklamowych.

Poniżej zostały zaprezentowane, w kolejności alfabetycznej, najczęściej spotykane wyrazy wraz z dodatkowymi informacjami na ich temat, a także z linkami do grupy guzików na rewersach, których one występują.

Wyrazy reklamowe

ALPACCA - napis reklamowy oznaczający **srebrzystobiały stop miedzi imitujący prawdziwe srebro** (Cu, ok. 40-70%), niklu (Ni, ok. 10-20%), Manganu (Mn, ok. 0-0,5%) oraz cynku (Zn, ok. 5-40%), występuje w połączeniu z wyrazami: (N/S) JEDNOSTAJNY, (N/S) MASYWNY i/lub z oznaczeniem wytwórcy, i/lub z nazwą WARSZAWA. W przeszłości używano różnych nazw na określenie alpaki: alfenid, arfenil, argentan, biały metal, chińskie srebro, melchior, metal Christofle'a, neusilber, nowe srebro, pakfong, srebro Schefildskiego oraz inne. W Presji *nowe srebro* nosi nazwę *Warszawa*, w nawiązaniu do stolicy Polski, gdzie jakoby miano wynaleźć ten stop[1]. Stop ten w przeszłości był wykorzystywany do wyrobu ozdób, sztućców oraz sprzętu medycznego.

BEST - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***najlepszy, -a, -e*** (wyrób, jakość, wykonanie), występuje w połączeniu z wyrazami: GILT, MAKE, PLATED, QUALITAIT, QUALITY, RICH, VERY oraz WARRANTED.

BESTE - napis reklamowy w języku niemieckim lub jego człon, który oznacza ***najlepszy, -a, -e*** (wyrób, jakość, wykonanie), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: QUALITAET oraz QUALITÄT.

DOUBLE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***podwójnie*** (złocony), najczęściej występuje w połączeniu z wyrazem: GILT. W przypadku zastosowania grubszej (podwójnej, potrójnej) warstwy pozłoty stosowno napisy np. typu: DOUBLE GILT, TREBLE GILT.

EXTRA - napis reklamowy (występuje w wielu językach) lub jego człon, który oznacza ***wyjątkowo*** (dobrze np. złocony, mocny, solidny), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA, GILT, GUARANTED, ORANGE, RICH, SOLIDE, STRONG, SUPERB, SUPERIOR, TREBLE, WARRANTED, QUALITAET oraz QUALITY. Sam napis EXTRA (wraz z motywami roślinnymi z kwiatów i liści) był stosowany na węgierskich guzikach wojskowych z lat 1920-1944. Napis EXTRA FEIN, oznaczający ***wyjątkowo piękny*** (wyrób wysokiej jakości), był i jest stosowany przez długi czas (co najmniej od połowy XIX wieku do czasów obecnych) oraz przez wielu różnych wytwórców guzików z Prus, Cesarstwa Niemieckiego i Niemiec. Napis występował często w połączeniu z sygnaturami konkretnego wytwórcy, jako uzupełnienie potwierdzające wysoką jakość guzika.

FASHIONABLE - napis reklamowy w języku angielskim, który oznacza ***modny / elegancki / wykwintny***.

FEIN - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***dokładny / piękny / wspaniały***, występuje w połączeniu z wyrazami: GILT, HOCH, PLAT, oraz PLATET.

FEINE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***dobry / piękny***, występuje w połączeniu z wyrazami: HOCH (skrót od HOCHFEINE), QUALITAET, QUALITAT oraz QUALITY.

FEINSTE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***najlepsza / najwyższa / prawdziwa*** (jakość), występuje w połączeniu z wyrazami: QUALITY oraz QUALITAET.

FEUER VERGOLDUNG / FUERVERGOLDUNG - napis reklamowy w języku niemieckim, który oznacza ***złocony w ogniu***.

FIN - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza ***wykończony*** (dobrze), w połączeniu EXTRA-FIN oznacza ***najprzedniejszy / wyborny***. Występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA oraz SUPER.

FINE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***precyzyjny***, występuje w połączeniu z wyrazem SUPER.

FINI - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza ***doskonały / perfekcyjny***, występuje tylko i wyłącznie z wyrazem PARIS.

GILT - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***złocony***, zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: BEST, DOUBLE, EXTRA, FEIN, GUARANTED, ORANGE, RICH, SUPERB, TREBLE oraz WARRANTED. Samo oznaczenie GILT spotykane jest na brytyjskich guzikach mosiężnych wykonanych w pierwszej połowie XIX wieku. Guziki te pojawiły się wraz z powstaniem nowej maszyny do produkcji tego typu guzików i szybko stały się bardzo modne. Wiele tak oznaczonych guzików było wykonanych z mosiądzu i miało powłokę z prawdziwego złota, ale często była ona bardzo cienka i zwykle szybko się wycierała, co było spowodowane polerowaniem guzików. Z czasem zaczęto stosować grubsze warstwy pozłoty, o czym informowały stosowne napisy np. typu: DOUBLE GILT, TREBLE GILT.

HOCH - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***wysoko*** (dokładny, piękny, wspaniały) występuje w połączeniu z wyrazami: FEIN / FEINE i/lub QUALITAT / QUALITÄT.

HOCHFEINE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***wysoce dobry / wysoce piękny*** występuje w połączeniu z wyrazem QUALITAT / QUALITÄT.

JEDNOSTAJNY - napis reklamowy, który oznacza, że awers i rewers guzika zostały wykonane z tego samego materiału i nie został pokryty żadną warstwą innego metalu, występuje w połączeniu z wyrazem WARSZAWA.

MADE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***wykonany -o*** występuje w połączeniu z wyrazami: IN ENGLAND lub IN FRANCE oraz PATENT, w jednym przypadku na guziku występuje napis: SUPERIOR QUALITY.

MAKE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***wykonanie -o*** występuje w połączeniu z wyrazem BEST lub z nazwą wytwórcy.

MASYWNY - napis reklamowy, który oznacza ***wysoka wytrzymałość*** (solidność konstrukcji guzika), niekiedy występuje samodzielnie, ale bywa, że jest jako uzupełnienie innych napisów reklamowych i/lub sygnatur, np.: N/S.

NEUSILBER - napis reklamowy w języku niemieckim, który oznacza ***nowe srebro***, czyli alpakę (patrz: ALPACCA), występuje z gałązkami oraz gwiazdkami i/lub sygnaturą wytwórcy.

ORANGE - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***robiony na pomarańczowo***, występuje z wyrazami: COLOR, GILT, RICH, STAND, STANDARD, SUPERB oraz TREBLE.

PATENT - napis reklamowy w języku angielskim, który oznacza, że wzór guzika został ***opatentowany***, występuje z wyrazami: MADE IN FRANCE.

PATENT. - człon napisu reklamowego ZGŁ. W URZĘD. PATENT., co oznacza, że wzór guzika został zgłoszony w Urzędzie Patentowym.

PERFECTION - napis reklamowy w języku angielskim, który oznacza ***doskonały, idealny, perfekcyjny***, występuje z wyrazem PARIS.

PERFECTIONNE - napis reklamowy w języku francuskim, który oznacza ***udoskonalony, ulepszony, zaawansowany***, występuje z wyrazami: FRANCE i/lub PARIS.

PLAT - człon napisu reklamowego, zapewne skrót od słowa PLATT w języku niemieckim, który oznacza ***spłaszczony***, w domyśle ***złocony***, występuje z wyrazem FEIN.

PLATED - napis reklamowy lub jego człon w języku angielskim, który oznacza ***powlekany***, a w domyśle ***złocony,*** rzadko występuje samodzielnie, najczęściej jest dopełnieniem sygnatur wytwórców i/lub występuje w połączeniu z wyrazami: DOUBLE, FEIN, FINE, GILT, SUPER oraz TREBLE.

POLSKI - człon napisu reklamowego WYRÓB POLSKI lub SZYK POLSKI.

PRIMA - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***najlepszy -a -e*** (gatunek, jakość, wykonanie), najczęściej jest dopełnieniem sygnatur wytwórców i/lub występuje w połączeniu z wyrazami: N/S MASYWNY oraz QUALITAET.

QUALITAET - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***jakość***, występuje w połączeniu z wyrazami: BESTE, EXTRA FEINE, FEINE, FEINSTE oraz PRIMA.

QUALITAT / QUALITÄT - napis reklamowy lub jego człon w języku niemieckim, który oznacza ***jakość*** i rzadko występuje samodzielnie, najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: BESTE, FEINE, HOCHFEINE oraz I^{A}.

QUALITE - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza ***jakość***, występuje w połączeniu z wyrazem SUPERIEUR.

QUALITY - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***jakość***, występuje w połaczeniu z wyrazami: BEST, EXTRA, FEIN, FEINE, FEINSTE, FINE, HOCHFEINE, MADE, RICH, SPECIAL, SUPERB, SUPERFINE, SUPERIEUR, SUPERIOR, TREBLE, VERY BEST oraz WARRANTED.

RICH - człon napisu reklamowego w języku angielskim lub jego człon, który oznacza ***bogaty -a -e*** (guzik, jakość, wykonanie), najczęściej występuje z wyrazem EXTRA, znany jest guzik z wyrazami: GILD, EXTRA, ORANGE, STAND, SUPERB oraz TREBLE.

SOLIDE - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza ***solidny, lity***, występuje w połączeniu z wyrazem EXTRA.

SOLIDITE - człon napisu reklamowego w języku francuskim, który oznacza ***odporny, trwały, wytrzymały***, występuje w połączeniu z wyrazem PARIS oraz z herbem.

SPECIAL - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***specjalna, wyjątkowa*** (jakość), występuje w połączeniu z wyrazem QUALITY.

STRONG - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***mocny, trwały, wytrzymały***, występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA STRONG LONDON.

SUPER - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***wyjątkowo*** (dokładny, precyzyjny), występuje w połączeniu z wyrazem FINE.

SUPERB - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***przepiękny, wspaniały, znakomity***, najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA, GILT, ORANGE, QUALITY oraz RICH.

SUPERIEUR - napis reklamowy lub jego człon w języku francuskim, który oznacza ***wspanialszy, znakomitszy*** występuje w połączeniu z wyrazami: QUALITE oraz QUALITY, ale pojawia się również samodzielnie.

SUPERIOR - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***lepsza*** (jakość) występuje w połączeniu z wyrazem QUALITY, w jednym przypadku występuje na guziku napis: MADE IN ENGLAND.

SZYK - człon napisu reklamowego SZYK POLSKI, który pochodzi od słowa ***szykowny*** (produkt) występuje w połączeniu z sygnaturą: BR. R. lub z gwiazdkami.

TREBLE - człon napisu reklamowego w języku niemieckim, który oznacza ***potrójnie*** (złocony), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: EXTRA, GILT, GUARANTED, ORANGE, RICH, STAND oraz WARRANTED.

URZĘD - człon napisu reklamowego ZGŁ. W URZĘD. PATENT., co oznacza, że wzór guzika został zgłoszony w Urzędzie Patentowym.

VERY - człon napisu reklamowego w języku angielskim VERY BEST, który oznacza ***bardzo*** (dobry), w jednym przypadku na guziku występuje napis: RICH QUALITY.

WARRANTED - człon napisu reklamowego w języku angielskim, który oznacza ***gwarantowany, -a, -e*** (wyrób odpowiedniej jakości, jakość, dobre wykonanie), zdarza się, że występuje pojedynczo, ale najczęściej występuje w połączeniu z wyrazami: BEST QUALITY, GILT, RICH PLATED oraz TREBLE PLATED.

WYRÓB - człon napisu reklamowego WYRÓB POLSKI.

ZGŁ - człon napisu reklamowego ZGŁ. W URZĘD. PATENT., co oznacza, że wzór guzika został zgłoszony w Urzędzie Patentowym.

Źródła

[1]Wikipedia.pl - Nowe srebro
Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999
Luscomb S.C. - The Collector's Encyclopedia of Buttons, New York, USA 1967
Polskie guziki wojskowe w XX wieku - Katalog z wystawy, Elbląg 1988

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analizy guzików w Buttonarium.
Jeśli chciałbyś coś dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. ***Nie zapomnij podać źródeł tych informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-12-06 15:07**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.11.07